

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

«ΔΟΓΜΑ» ΚΑΙ ΖΩΗ

Μητροπολίτου Κορωνείας Παντελεήμονος (Καθρεπτίδη)

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ FAX: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 11 Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Υ 2015

☼ «Τῶν θεοφόρων πατέρων Τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκ. συνόδου (787)».

☼ Φιλίππου ἀποστόλου ἐκ τῶν ἑπτά·

☼ Θεοφάνους ὁμολογητοῦ τοῦ Γραπτοῦ, ἐπισκόπου Νικαίας (850).

«ΔΟΓΜΑ» ΚΑΙ ΖΩΗ

Ἡ λέξη «δόγμα» σ' άλλους προκαλεῖ σεβασμό και δέος και άλλοι την ακούν, σαν κάτι ξένο, αυστηρό, που θέλει να επιβληθεῖ βίαια. Το δόγμα όμως εἶχε και ἔχει θεμελιώδη σημασία για την Εκκλησία. Ας προσπαθήσουμε, λοιπόν, να πλησιάσουμε την έννοιά του, να την ξεκαθαρίσουμε και να δούμε τι σημαίνει για την χριστιανική ὑπαρξη.

Το δόγμα εἶναι μια ἀπόφαση σε θέματα πίστεως, που παίρνει η Εκκλησία με ὅλη την συνείδηση της ευθύνης της και με ολόκληρο το βάρος της αυθεντίας της. Το δόγμα εἶναι η κατάληξη μιας μακράς ιστορίας χριστιανικής πείρας και σκέψεως, αγώνος και πόνου ἀκόμη. Το ὄργανο της Εκκλησίας, που διατυπώνει το δόγμα εἶναι η Οικουμενική Σύνοδος.

Ἀπό την έννοια του δόγματος προκύπτουν σοβαρά προβλήματα. Το δόγμα εἶναι μία συγκεκριμένη και αμετάβλητη πρόταση. Αλλά δεν ἀντίκειται κάτι τέτοιο με την ουσία της θρησκείας, που εἶναι κάτι κατ' ἐξοχήν ζωντανό; Το δόγμα εἶναι κάτι οριστικό και ἀπόλυτο. Αλλά δεν ἀντίκειται αυτό με την ουσία της ἀνθρώπινης ζωής, που συνεχώς μεταβάλλεται και ἀναζητεῖ νέες μορφές; Το δόγμα εἶναι κάτι ακριβές και αυστηρό. Δεν ἔρχεται όμως αυτό σε ἀντίθεση με τον Χριστιανισμό, που εἶναι μια θρησκεία της εσωτερικότητας και της ἀγάπης; Το δόγμα εἶναι νόμος, «ὄρος πίστεως». Δεν συγκρούεται αυτό με το πνεῦμα του Ἰησοῦ, που θέλει να οδηγήσει τους ἀνθρώπους στην ελευθερία του πνεύματος και στην γενναιότητα της ἀγάπης;

Εἶναι ἐρωτήματα αυτά, που γεννώνται έντονα στον σημερινό ἀνθρώπο, που δείχνει προθυμία να δεχθεῖ, θεωρητικά ἔστω, την ηθική διδασκαλία του Χριστιανισμοῦ – για την ἀγάπη, τη δικαιοσύνη, την ειλικρίνεια κλπ. – δυσανασχετεῖ όμως, ὅταν του μιλήσουμε για

Κυριακή Α' του Λουκά

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Λουκ. η' 5 – 15)

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπειροῦν τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ἐπηρώτων δὲ αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Τίς εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσι, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοι εἰσὶν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοι εἰσὶν, οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατέχουσι, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὠτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

δόγματα. Αλλά ένας Χριστιανισμός χωρίς δόγμα είναι ένα σώμα χωρίς σκελετό.

Θα πρέπει να ξεκινήσουμε από την «αποκάλυψη», την φανέρωση του Θεού στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Με τον Χριστό ο Θεός, ο γνωστός προηγουμένως, ως δημιουργός του κόσμου, μπαίνει στην ιστορία των ανθρώπων, ζει μαζί με τους ανθρώπους και θέλει να μεταβάλει την παλιά δημιουργία σε νέα, σε «καινή κτίση».

Αυτή η θεϊκή πραγματικότητα πηγάζει από την ελευθερία του Θεού. Μόλις όμως εισέρχεται στον κόσμο διαφοροποιείται. Πρέπει να μιλήσει ο Θεός την γλώσσα των ανθρώπων μιας ορισμένης εποχής. Πρέπει να χρησιμοποιηθούν άνθρωποι: προφήται – απόστολοι. Και καθένας έχει την ιδιομορφία του. Βέβαια, πάνω απ' όλα επικρατεί και κατευθύνει η δύναμη του Αγ. Πνεύματος. Οι πρώτοι ακροατές δέχονται άμεσα το Ευαγγέλιο, πιστεύουν. Αργότερα όμως αρχίζουν να ρωτούν το πώς και το γιατί. Θέλουν να μπορούν να δώσουν

Κυριακή Α' του Λουκά

λόγο και στον εαυτό τους και σ' εκείνους, που τους ρωτούν, γι' αυτό, που πιστεύουν.

Η αποκάλυψη – το περιεχόμενο της πίστεως – είναι κυρίως ο Ιησούς Χριστός. Και οι βασικότερες ερωτήσεις της χριστιανικής σκέψεως είναι: Ποιος είναι ο Ιησούς Χριστός; Πώς είναι; Ποια σχέση έχει με τον Θεό; Ποια με τους ανθρώπους; Αυτά τα ερωτήματα αρχίζουν ήδη στον Απ. Παύλο και στον Ευαγγελιστή Ιωάννη και στην διαδρομή της χριστιανικής ιστορίας προχωρούν σε πλήρη ανάπτυξη.

Ξτο ερώτημα, ακριβώς, ήταν ο Χριστός Θεός και σε ποια σχέση βρίσκεται η θεότητά Του μ' Εκείνον, που ονομάζει η Αγία Γραφή Θεόν, απάντησε η Εκκλησία με το δόγμα το «Τριαδικό» και είπε ότι ο Ιησούς είναι ο «Υιός ό μονογενής» «Θεός έκ Θεού». Στο ερώτημα, ήταν ο Χριστός πραγματικός άνθρωπος, απάντησε η Εκκλησία με Το δόγμα της θείας και ανθρώπινης φύσεως Του Χριστού. Έπειτα προέκυψαν τα ερωτήματα: Σε ποια σχέση βρίσκεται η θεία με την ανθρώπινη φύση στο Χριστό; Πώς πραγματοποιήθηκε η ένωση των δύο φύσεων; Πώς η διάκριση; Πώς υπήρξε; Πώς έζησε;

Ξτην προσπάθεια να δοθή η απάντηση ξεχώρισαν δύο τάσεις: Η μία της σχολής της Αλεξανδρείας, που ξεκινώντας από την ένωση των φύσεων κατέληγε στην απορρόφηση της ανθρώπινης από την θεία φύση στον Χριστό. Η άλλη ήταν της σχολής της Αντιόχειας. Ξεκινούσε από την διάκριση των φύσεων που κατέληγε στην σχεδόν μη πραγματική ενανθρώπιση του Θεού.

Την απάντηση έδωσε η Σύνοδος της Χαλκηδόνος. Ότι οι δύο αντίθετες και αντικρουόμενες τάσεις καταστρέφουν την αλήθεια της πραγματικότητας του Χριστού και είναι πλανημένες. Όσα σωστά στοιχεία έχουν διατηρούνται. Ό,τι κρατά τις δύο φύσεις ενωμένες είναι το «πρόσωπο». Γιατί οι δύο φύσεις είναι ενωμένες χωρίς να συγχέονται και χωρίς να διαιρούνται στο ένα πρόσωπο του Χριστού. Ένας είναι στον οποίο ανήκει αυτή η ύπαρξη. Ένα έώ. Ο Υιός Του Θεού.

Θι συνέπειες αυτού του δόγματος για την χριστιανική ύπαρξη και ζωή είναι πολύ βασικές. Γιατί το δόγμα αυτό μάς τονίζει ότι ο Χριστός αγίασε την ανθρώπινη φύση, που «προσέλαβε» χωρίς να την απορροφήσει. Έτσι αγίασε «δυνάμει» ολόκληρη την ανθρώπινη φύση.

Κυριακή Α' του Λουκά

Ο αγιασμός, λοιπόν, του κάθε πιστού δεν είναι απλώς συνέπεια συμμορφώσεώς του σε ορισμένες ηθικές επιταγές, αλλά είναι απώρροια της νέας πραγματικότητος, που προκύπτει απ' την ενσωμάτωσή μας στο Χριστό. Αυτή η ενσωμάτωση, που πραγματώνεται με την Εκκλησία και «έν τῇ Ἐκκλησίᾳ» κάνει το «δυνάμει» «ἐνεργείᾳ» για τον καθένα πιστό χωριστά, που αγιάζεται «έν Χριστῶ» χωρίς να χάνει την προσωπικότητά του.

Ίσως διερωτηθούμε: Τι διαφωτίζεται με αυτά; Τι καταλαβαίνουμε; Ένα κυρίως: Πόσο αβόλιστο και ανεξερευνητο είναι το μυστήριο. Είχαν προσπαθήσει πριν από την Σύνοδο οι δύο σχολές, της Αλεξάνδρειας και της Αντιόχειας, να ερμηνεύσουν με την ανθρώπινη λογική το μυστήριο. Κατέληξαν στην πλάνη. Και στην αίρεση. Το δόγμα προφυλάσσει το μυστήριο. Δεν ερμηνεύει με τα μέτρα της ανθρώπινης λογικής. Είναι σαν ένα φράγμα γύρω από μια πηγή, που βοηθεί να μην σκορπίσει το νερό της. Ένα ατσάλινο τείχος, που περικλείει το μυστήριο και το προφυλάσσει από την διάλυση.

Πάντοτε στα μυστήρια της πίστεως υπάρχουν στοιχεία, που δέχεται εύκολα ο άνθρωπος και άλλα, που του φαίνονται ξένα και θέλει να τα απορρίψει. Όταν κρατά μόνο ορισμένα στοιχεία, που τα αναλύει με την ανθρώπινη λογική, τα αναπτύσσει μονομερώς και τα υπερτονίζει, οδηγείται στην αίρεση. Γιατί αίρεση είναι ακριβώς η υπερβολική ανάπτυξη τού επί μέρους εις βάρος του όλου. Ενώ το δόγμα πολεμά αυτήν την τάση και διατηρεί την πληρότητα του μυστηρίου, το όλον της αληθείας.

Μητροπολίτου Κορωνοίας Παντελεήμονος (Καθρεπτιδή), από το βιβλίο «Μέ ὄραμα καί τόλμη», σελ. 141 – 146, © 2014, Εκδόσεις Αρμός

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) 📢 Προβολή των ταινιών «The King's Speech (Ο Λόγος του Βασιλιά)» & «Ρίο 2» 📢

Σήμερα, Κυριακή 11 Οκτωβρίου 2015 και ώρα 7:00 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού μας θα προβληθούν παράλληλα οι ταινίες, «**The King's Speech (Ο Λόγος του Βασιλιά)**» για τους μεγάλους και για τα μικρά μας παιδιά «**Ρίο 2**». ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΜΕ ΠΟΛΥ ΧΑΡΑ!

2) 🔔 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ἘΒΔΟΜΑΔΑΣ 🔔

Τετάρτη 14 Οκτωβρίου 2015, Ἁγία Παρασκευή Καθελίων 7:00π.μ.
Πέμπτη 15 Οκτωβρίου 2015, Ἅγιος Σωυριδωνας Ἰσόρτο - Ράβη 7:00π.μ.
Παρασκευή 16 Οκτωβρίου 2015, Παρεκκλήσι Οσίου Λαβίδ 7:00π.μ.
Σάββατο 17 Οκτωβρίου 2015, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκοουλόυ 7:00π.μ.

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΟΓΡΑΙΑΣ, Τ.Κ. 15003, ΤΗΛ. & FAX: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoο.gr, ἘΤΟΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ ΝΑΟΥ, www.aznikemark.gr

Κυριακή Α' του Λουκά